

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezéréség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Bem altábornagy ur Fuad Effendihez, a' magos Portának Duna fejedelemségeiben rendkívüli ügynökéhez következő iratot intézett.

Nagyméltóságú ur!

Az ide mellékelt kimutatás szerint az osztrákok S közpénztárt vittek el, mellyek a' hadi bevett rendtartásnál fogva a' győztes felet illetik. Mivel pedig e' pénztárak között olyanok is vannak, mellyek csupán a' szebeni polgárok magán tulajdonai, mint például a' takarékpénztár, zálogházi és közadó pénztárak és vannak továbbá olyanok is, mellyek különösen a' szász nemzet sajátjai: joga van a' magyar kormányoknak ezeket, mint részben közkincstári, részben pedig magán javakat visszakövetelni. Mibezképest felszólítja a' magos portát, hogy azon összes pénztárakat, mellyeket az osztrákok Szebenből elszaladásuk alkalmával magukkal vittek, zár alá venni 's a' magyar kormánynak kézbesíteni sziveskedjék.

E' fölött, mint az erdélyi magyar hadsereg fővezére, alkalmat veszek magamnak azon barátságos kérelmem nyilvánítására, hogy nagyméltóságod a' magyar kormányának, melly a' magos portával legbensőbb szövetségbe kíván lépni, valamint az Oláhországban levő magyar polgároknak is jogait elismerni és védeni méltóztassék. Ide vonatkozik azon körülmény, miszerint az osztrák katonatisztségek olly embertelenek voltak, hogy nem csak a' szebeni kat. növeldebeli azon gyermekeket, kik katona szülektől származtak, hanem olyanokat is, kik idevaló polgárokéi, magukkal vették Oláhországba. Kérem nagyméltóságodat, enyhítse a' vigasztalan anyák fájdalmait 's küldje vissza gyermekeiket.

Végül ide zárom a' szebeni polgárságnak mindennemű orosz béavatkozás elleni tiltakozványát, miután ők a' magyar oltalommal teljesen megvannak elégedve.

Fogadja nagyméltóságod teljes tiszteletem kijelentését.

Bem altábornagy és az erd. magyar hadsereg fővezére.

Főhadiszállás Szeben, apr. 1. 1849.

Szebenváros hatóságához.

Az általam rendelt új tisztujítás, mint csak később tudám meg, nem a' magyar alkotmány rendelete szerint és szellemében történt. Én pedig azt akarom, hogy a' hivatalnokok választása, a' polgári szabadság ezen egyik legnagyobb biztositéka, alkotmányyszerűleg történjék, mivel én épen ezen biztosítékokért harcolok seregemmel.

Mintán ily súlyos körülmények közt, az 1848-ki apr. 11-ki magyar alkotmánynak megfelelő tisztujításhoz való készületet az idő rövidsége meg nem engedett: én ebben semmi szándékos alkotmánysértést nem akarok keresni, hanem a' jelenlegi hivatalnokokat csak ideigleneseknek kívánom tekintetni. Mibezképest rendelem:

hogy a' feálló ideiglenes tisztikar, azonnal egy alkotmányszerű tisztujításhoz kellő intézkedésekhez és előkészületekhez fogjon 's a' tisztujítást haladéktalanul, a' szentesített magyar választási törvény értelmében vétesse eszközlésbe.

Főhadiszállás Szeben, apr. 1. 1849.

Bem J.
altábornagy.

Nem hivatalos rész.

Polgártársak!

Egy igen fontos ügyben szólunk önökhöz, a' kiket illet. Szintoly fontos, mint az osztrák hyanafajnak hazánkbeli kiküszöbölése; mert egy veszélyes ellenség beütésének meggátolására hívjuk fel önöket, mely ha betalál rontani batárinkra, szintoly kártékony és borzasztó lehet, mint Windischgrätz, Urbán és társai; dühösségét szintgy népetlenné lett városok, elpusztult falvak és kihalt családok jelölhetik, mint amazokét.

De ezen ellenség beütését megakadályozhatják önök; önök, kiket kor, egészségi állapot vagy egyéb körülmények nem engedének fegyvert ragadhatni azon ellenség ellen, melynek kigyófejét vitéz hadsergeink istennek halá egy részben már megtörték 's ha isten segít, egészen is meg fogják törni.

Látják önök, hogy szépen kítavaszodtunk. Az elmúlt viharos tél nemcsak ki nem óltá polticai életünket, sőt egy szebb jövővel biztató remény hajnala derült ránk.

Kiknek e' dicső eredmények kivivásában tetteleges szerep nem jutott, gondoskodjunk fizikai életünk fentartásáról. Mert míg emberek maradunk, a' legmagasztosabb szellemi kincsek csak úgy birnak kellő becsület, csak úgy nyujtanak valódi élvezetet, ha anyagi állapotunk is legalább tűrhető.

A' lefolyt évben sok bitang elődött hazánk áldott földének termékein. 'S áldott legyen Árpád ós apánk emlékezete, ki e' zsiros kanabánt választá hazánkúl, nem szorultunk meg élelmi szerek dolgában. Pedig ha be fogott hozzánk kopogtatni az inség, ugyan mivé lettünk volna mi egész világtól elszigetelt állásunkban.

Azért kiknek hivatása engedi, legyünk rajta minden erőnkkel, hogy jövendőben se szoruljunk meg. Ez az, mire felhivunk polgártársak!

Tudjuk, hogy a' mult ősszel, elleneink lázongása miatt az őszi gazdaság hazánk számos vidékein nem mehetett végbe kellő módon és meny nyiségben.

Azt is tudjuk, hogy vetéseinket a' tél sok helyütt megrongálta.

Hát az országszerte folyt táborozás hány szántóvető magas reményeit hiúsította meg?

Annál nagyobb figyelmet, annál nagyobb erőfeszítést igényel a' tavaszi gazdaság.

Láttuk véreinknek barbar elleneink által kikeresett vad kegyetlenségeli meggyilkoltatását. Láttuk a' megmentett nyomorult életet nélkülözés és kétségbeesés rémitő tusái közt tengeni.... Keblrázó látvány volt nemde?

De hátha rágondolunk egy rémitő jövőre. Midőn a' kivivott béke és szabadság malaszt nem nyujtanak élvezetet a' szabad és békés honpolgárnak, mert a' természet igényei nagyobb zsarnokok az osztrák vérebeknél, 's éhhalálal küzdő embernek egy darab kenyér, mely saját és övéi életét a' haláltól megmenthesse, többet ér a' világ minden szabadelvü institutioinál. Midőn zajtalanná lett hajlékukban, uton és útfélen holt testek fognak heverni 's a' megmentett szép haza néptelen pusztává lesz, mert fiai, kiket a' vad ellen vasa megkímélt, éhhalálnak lettek martalékivá. Midőn a' tehetősebb polgár sem fogja békén elkölthetni falatját, mert napon és éjen át inség halál karjai közt vonagló polgártársainak jajveszékése nyugta-

lanítja.... Avagy nem kebellázító gondolat-e ez?

Azért uraim el az ekébe! szántsunk! vessünk! napot éjet egybetéve 's fáradsalminkat megédesíti a' gondolat, hogy a' haza, emberiség és mi magunk iránti legfontosabb szolgálatban veréjtékezünk.

Ne ámítsuk magunkat azzal, hogy az éiénekkébbé vált pénzforgalom következtében talán egy pár garast félre tehetünk 's élélhetünk belőle földmívelés nélkül is.

Hát nem lehetnek-e körülmények, midőn egy véka arany nem érne fel azon pesti zsemelével, melyet Nagy Ignác csak Herschel látcsöve segítségével vehetett ki.

Istenért polgártársak! lássunk a' földmíveléshez!

× **Háromszékről.** (Viszszatekintés. Vége.) December 12-kén nagyobb erő küldeték Gál Sándor akkori százados most ezredes, vezérlete alatt, Felső-Rákosnál táborozó Heydte ellen. Ügyes hadcsellel egyszerre két oldalról megtámadtatva, rendetlenül futásnak eredt a' rabló csorda. Derék Kossuthaink Rikátetőig: úgyve 297-tet mézárlottak le. Zsákmányul kaptak sok löfegyvert, 60 darab vágómarhat, 3 mázsa lőport.

December 22-kén ugyan Gál Sándor Miklós várnál az ugynevezett császári tábort szétverte, Pachig úzte; 's közülök, mind a' mellett is hogy lovasaink az új jégen nem mehetek át, 20 maradt halva.

A' Brassóból gyakran kirohant 's határszé-
lünkig előnyomult ellenséges csapatokat is mind-
annyiszor vitézül visszaverték háromszéki véreink.

Uram! mind ezen felsoroltak — ha szintén nem is említök, miszerint Bem hőstábornokunk jelen évi nagyszerű táborozásaiból is dicsően részt vett e' székely nép — mind ezen felsoroltak nem ábrándok hanem való tények, melyeket a' körülbelől százezer népességű Háromszék, oly időben, mikor kivüle egész Erdélyben a' magyar népet a' reactio ármánya leigázta vala, saját pénzerőjén 's szokatlanul rögtönözve gyártott löszereivel vitt véghez.

Ti székely honfítársak! bár mit is mondjanak rolatok a' roszakaró gunyolók a' rágalmazó ajkok: a' magyar nép ujja születésének Clloja neveteket ki kürtölendi, és az utó világ csudálva méltányolandja e' vitéz tetteiteket.

Fel székelyek! tovább a' dicső pályán, melyre felléptettek! Ügyünk igazsága 's hon szerelem vezérelje lépteiteket. Fel! készen utolsó csepp véreteket is ontani a' honért szabadságért. Csak egyetértés, kitartás, lelkesülés, ernyedetlen buzgalom! A' sikert meghozta az igazság Istene, a' népek Istene.

Egy érdekes tárgyal végzem tudósítáomat. Brassóban martius 20-kán azon innepélyes szertartásnak valék szemtanuja, melyel az

első székely, második Honvéd-zászlóaljnak a' Szében bévétele alkalmávali rohamban kitüntetett vitézségéért Bem tábornok által ajándékozott diszes háromszínű lobogó, a' tágas buzapiacson, a' győztes magyar tábor által többszörös sorral alakított körben, felszentelteték. Szívható vala a' magyarnak, hallani a' tábori lelkész népszerű velős szonoklatát, melyben a' reactionak a' magyar faj kiirtására koholt ármányát, — miszerint még idegen vad népet is bérelt ki vérzsoldosoknak, hogy legyilkolják Arpád utódait azon honban, melyet vérökkel szerettek, 's melybe őket-nagylelkűleg befogadták, — egész mesztelenségében elbeszélte. Szívrázó jelenet, a' házemeletek ablakából kandikáló arcvonatokból olvasni a' lélekzavart, melyet a' judási öntudat 's e' náháni visszadörgő szózat: te vagy az az ember' idéze elő szíve melő, — látni a' magyar harczfiak szemeikből szikrázó nemes tüzet, lelkesülést.

Végül, a' szentelt lobogót özvegy Czecz őrnagynő Czecz tábornok anyja átnyújtá a' zászlóalj őrnagya Nagy Daninak; ki is azt, miután a' parancsnoksága alatti vitézekhez hősi kitartásra 's azon lobogó alatt a' honért élni vagy halni-készségre buzdító rövid de lelkes beszédet tartott, átadá a' zászlóvivőnek. A' zászlóalj hangászkara öröme lelkesítő zenével végzé be a' nagyszerű innepélyt.

Benedek Áron.

Igazítás. A' Honvéd 79-ik számában Marosszék rovat alatt azon pontra nézve, mely az itteni nemzetörtséget érinti: a' méltányosságnak tartozom azon kinyilatkoztatással, hogy az ott említett exorbitantia csak kivételes és egyes eset; de figyelmeztetésül jó adat az elharapódzható féktelenségek gátlására, egyszersmind e' pont végén hibáson áll „agyon ütette“ „agyba ütötte“ helyeit.

Ugyancsak a' méltányosságnak tartozom kijelenteni, hogy azon pontot akkor küldém bé, mikor még parancsnok Lázár Déneznek nem lehettem szerencsés látni később 's azon cikk kijövétele előtt tett üdvös intézkedéseit, a' nemzetörök feletti bánásmód tárgyában, mikor még engem sok fülemhez jutott bánásmód és panasz aggodalomba ejtett, mert a' népválasztás avatatlanok kezébe egy bitorlott hatalmat kezdé adni, mely kezdé a' katonai hatalommal a' polgárit nullificálni, 's a' nemzetörben, melynek fegyvere szabad polgári fegyver, mely alatt elveszített polgári előnyeit siratnia nem szabad, kezdé a' szabad polgárt egy régi gyűlöletes rendszer jármába sülyeszteni, melynek végeredménye a' szabadság szent érdekének népszerűtlenítése leendene.

Egyszersmind Toldalagi M. őrnagy felkérésére kinyilatkoztatom, hogy azon pontban említett kivételes eset is nem keze alatti zászlóaljban le-

vő egyén által követtetett el. Egyébiránt ugy is egy alattvaló hibás tette a' főnöket nem szégyenithetné, csak a' netalán bépanaszlott tény elhalgatása: a' tisztelt őrnagyra nézve egyik eset sem áll. Itt egyébiránt a' tény nemzetöri kötelelességen kívül követtetett el, 's polgári elégtételt igényel.

Ohajtom, hogy minden nemzetörtsiztek a' nemzetörtségi törvényeket megolvassák, 's ahoz tartva magokat, csak az abban kiszabott körben működjenek, 's tartsák szem előtt, hogy a' nemzetörök gazdák és szabad polgárok! (Beküldő.)

Adakozás. Kolozsvár város polgárai az itten keresztül menő 27-dik zászlóaljbeli csapat őrmesterei és azokon alól levő egyénei számára 93 ezüst ftot 20 krt. juttatván a' csapat parancsnoksága kezébe, ezen szives megemlékezésért ezennel nyilvános köszönet szavaztatik. Kolozsvártt april. 9-kén 1849.

a' 27-ik zászlóaljbeli osztály parancsnokságának nevében.

A' n. enyedi és más szerencsétlen ide menekültek részére még a' következő adományok jutottak kezemhez:

- 1) Sebe Pál adott 5 pftot.
- 2) Széna és zab részletek álladalmi haszonbérloje Hersch Dávid neje 10 pft.
- 3) Professor néhai Kovács Sámuel ur adománya 8 pft.
- 4) Majthényi Imre gyűjtött 16 fr. 6 krt.; még pedig: Majthényi Imre adott 2 frt., Majthényi Imrenő 2 fr., Bakó Sándor 2 fr., Bakó József 1 fr., Simon Mihály 1 fr., Székely András 1 fr., Néb István 1 fr., Idel Jakab 1 fr., Butka Mózesnő 1 fr., Fekete Józsefnő 1 fr., Szentgyörgyi Józsefnő 1 fr., Máthé Gergely 20 kr., Koncz Ignác 20 kr., Néb Ferencz 20 kr., Néb Elek 20 kr., Léb Simon 16 kr., Tupa Lászlónő 20 kr., Koncz József 10 kr.

5) Özvegy gróf Mikó Károlynő 8 pft. és egy köntösnek valót.

6) Özvegy Görög Jozsefné Alkfor Ersébeth aszszony 100 pft.

7) Krasznamegyében gyűjtött és eladott gabona árrában és egyéb adományokban kormánybiztosi rendelet következtében vettem be 809 pft. 2 krt. Összesen . . . . . 956 fr. 8 kr. Mely özvegy a' Honvéd idei 62-ik számában közzé tett adománnyal együtt kormánybiztosi rendelet következtében kirendelt bizottmány közbejöttével nagyobb részint már kiosztatott, a' még ki nem adott menynység pedig a' mai napon osztatik ki. Köszönet az emberiség nevében minden adakozóknak, a' szerencsétlenek szomorú helyzetét felfogó emberbarátoknak. Kolozsvártt, april. 10. 1849.

Groisz Gusztáv,
kolozsvári főbíró.

E' lap 84-dik számában az adományok közül kimaradt ifj. Pataki Józsefé, ki 2 pft adott; ugyan ott a' névtelenek nem 6 pft. 40 krt, hanem 23 ft. 40 krt adtak.

Ujdonságaink

nincsenek. Minden perczen várjuk a' Pest bevételéről hivatalos tudósítást. Anynyi bizonyos, hogy a' hatvani győzelem sokkal nagyobb, mint vasárnapi rendkívüli lapunkban írva volt. Az ellenség ereje a' szó értelmében meg van törve. Ha eddig bé nem mentek Pestre sergeink, ezt csak azért tevék, mert Bagon, mint egy barátunk épen a' kormányelnök általólagos szavai után mondá, igen szives magyar vendégszeretettel fogadták őket.

Az épen nem ujdonság, miszerint a' posták oly czammagva járnak, hogy a' legujabb Közlöny melly hozzánk eljutott, apr. 5-ki. Mikor Pestről jöttek a' híriapok, a' szombati számokat rendesen megkaptuk kedden. Ma kedd van 's a' debreczeni lapokból még csak a' mult csőtörtökietek láttuk. Tehát Debreczen Kolozsvárhoz messzebb van Pestnél. Uram vidd vissza őket mentől előbb Pestre!

HIRDETÉS.

1) A' katonaság számára a' b. - hunyadi, n. - kapusi, gyalai; kolozsvári, tordai, válaszuti, szamosújvári és dézsi állomásokon megkívántató kenyér és ló tápszer kiszolgáltatása, orsz. t. h. főkormánybiztos Cságy László ur egyenes rendeletére, árcsökkenés útján, a' kevesebbet ígérőknek ki fog adatni. Mi is a' végett tétetik közhirre, hogy a' vállalkozni akarók f. hó 23-án, Kolozsvárrt, a' város házánál, délelőtti 10. óraker tartandó illetén árcsökkenésen, kellő bánatpénzzel ellátva, megjelenjenek. A' vállalkozások külön egyes állomásokra nézve is elfogadtatnak. Kolozsvárrt, april. 9-én 1849.

Tar Imre,
élelmezési főbiztos.

1) A' ki husvét első napján délután a' sétaterre vezető uton egy kék köves arany karpereczet megtalált, sziveskedjék azt Persián urnak „Arany fa“ czimű kereskedési boltjába (dr. Pataki piaci házánál 6. szám alatt) letenni, hol az átadónak illendő jutalom fog szolgáltatni. (3)

(1) Külső magyarutezában a' szentpéteri kórház mellett két szoba és konyha — valamint a' piacon a' 6-ik szám alatt az utcára két festett szoba butorral vagy a' nélkül a' jövő Szentgyörgy naptól kezdve kiadók; értekezhetni az utolsó házi tulajdonosnál. (2)

Felhívás.

(2) Azon t. cz. urak és hölgyek, kiknek néhai Lézo Ferencz fő tanodai kö- és könyv nyomda igazgatónál zálogaik maradtak; tizenöt nap alatt husvét harmad napjától számítva, zálogaik kiváltására az alolirt által fel szolittatnak. Cseh Ferencz

Kolozsvári tanító rendi házi igazgató (3)

(2) Közelebről, folyó április 16-án es azt követő napokon nagy számból álló mindenféle fejős és meddő juhok, kosok, notinok, e' mellett sok mindennemű szarvasmarhák, ökrök, bornyas és meddő tehenek, lovak fognak itt Kolozsvárrt az ugynevezett czukorgyár udvarán köz árverés útján, az állodalom részére, el-adatni. (3)

(3) Belső közép utzában b. Kemény Miklósné emeletes házánál 3 szoba, konyha, pincze, bérbe kiado. Továbbá Torda megyében Mező-Pogotsán egy — őszi vetéssel 's bérés ekékel ellátott — jószág hasonlólag, akár a' bérés ekékel, akár a' nélkül, több évekre — haszonbérbe kiado. Értekezni lehet irántok belső Farkas utzában a' 50. szám alatti háznál. — (3)

(3) Belső hiduttzában 393-ik szám alatti háznál minden némű házi butorok jutányos áron eladók; továbbá négy lóra való uj hámok is. — A' venni szándékozók ott helyben meg láthatják. (1)

3) A' tordai határszélbe nagyobb mennyiségű széna vagyon elado. Értekezhetni lehet iránta Kolozsvárrt b. farkasutzában 49. szám alatti háznál. (3)

Eladó szivarok.

(3) Nyolcz éves dohányból készült 51,000 darab, két éves eladó szivarok találtatnak belső közép utczában az 527. szám alatti háznál. (3)

HIRDETÉS.

(3) A' jövő csőtörtökön, április 12-én több szarvasmarhák fognak itt helyben Kolozsvárrt a seminárium udvarán, az állodalom részére, ár-verés útján el-adatni.

(3) Az álladalomnak, kolozsi bell és kül fekvő javai ez év és ho 15-kén nyilvános árverés útján a' kolozsi so tisztség irodájában évekre többet gérőnek akár átálában, akár részletenként haszonbérbe adandók, még pedig e' következők.

1-ör Curia vagy laktelek vateményes tágas kertel, és szükséges gazdasági épületekkel.

2-ör Csürös, kert köből épült csür, gabonás, és törökbuza kasokkal ellátva.

3-ör két vendégfogadók, Szentgyörgy naptól Szt Mihály nepig kirekesztő italmazási joggal.

4-er Mészárszék $\frac{2}{3}$ rész évi kirekesztő joggal.

5-er Majorsági szántóföldek;

a.) Váltólag használhatók 253 köből 1 véka. —

b.) Minden évben használható 637 köből 2 véka.

6-ör Minden évben használható majorság kaszállók 800 szekérre való.

7-er Kizárolag használható Haraszt nevű legelő 160 hold.

8-ör Majorság szöllő 6 kisebb darab egymás mellett, mintegy 4000 szőlőtőkkel és karokkal.

9-er 53 zsellér ház, és huruba.

10-er 29 cigány huruba.

Az árveréshez szolló köteles 150 rf. p. p. bánó penzül letenni és a' haszonbér reá veretese esetében elegendő biztosítékot adni. (3)

(3) Egy uj utazó koci eladó; bővebb tudósítást kaphatni b. szén utczában a' 130. szám alatti háznál, hol a' szekér látható is. (3)